

INDEX.

51. **ORIVETUM**, vrbs Thufcia mediterranea, in alto, præcipitiq; monte conspicitur, Catoni Oropitum dicta, Desiderio Longobardorum Regi in edicto Orbitum. Annii Oropitum scribendum dicit, ab Oropito Pelasgorum vrbe in Achaia, Desideriumq; Regem, per syncopen, p. consonante in b. mutata, reiectaq; vocali o. dixisse Orbitum. Hinc consuetudine Græcorum, qui b. pro u. pronunciant, vti etiam multi Italici populi, Oruitum factum, ac dein, euphonia gratia, vocali e addita, Oriuetum, quod Latinis vrbs vetus est. Leonardus Aretinus, & Blondus aliter scribunt, urbem hanc à Florentinis ortam, nec supra mille annos ante se natos, eius memoriam inueniri vllam. Volaterranus, Herbanū esse Plinij, iuxta Ortam, censet, idque multorum auctoritate confirmat, qui non solum vicinitate locorum, sed etiam nominum similitudine ducti, ac si Oriuetum, pro Herbanū, vel Herbana, dictum sit, idem credidēre, præterquam quod antiquum omnino ædificium esse patet, vnde quoq; non difficilis coniectura capi queat, Herbanum esse, cum hoc situ æquē propinquum Ortæ oppidum sit nullum. Alij urbem veterem dictum aiunt, quod veteranis olim, ad quietem reliquæ vitæ incolenda fuerit assignata, propter cœli salubritatem. Et hi etymon nominis ad veteranos referunt, quorū in numero est Facius Vbertus, inquiens.

*Vrbs Oriuetum alta est, & præcepta,
Nomen à Romanis accepit veteranis,
Qui propter aeris temperiem concessere.
A Procopio ciuitas Vrbeuetana dicitur, & Vrbibentum.*

P.

53. **PALMAROLA**, alij Palmariam, alij Pandatariam nominant, maris Tyrrheni Insula, ab ora Italia 40. ferè p. m. distans, in qua Tyberius Cæsar nūrum Agrippinam post viri obitum exilio multauit. Quæ ibi post flagra & graue oculorum discrimen, septem dierum inedia, decessit. Nam ante diem septimum læthalis non est inedia, licet vltra vndecimum plerique vixerint, vt lib. xj. ca. 53. Plinius docet. Hæc autem Insula post Strabonis ætatem, multorum Martyrum & Christi confessorum exilijs fuit insignis.

53. **PANDATARIA**, vide Parmarola.

9. **PATAVIA**, vulgò *Passau*, inferioris, ac fertilissimæ Bauariæ vrbs Episcopalis, magnifica, & elegans, de cuius appellatione ac nomine, cum nihil monumentorū supersit, certi nihil constat. Boioduri Ptolomæus, & Antonini Itinerariū in Norici & Pannoniorū descriptione meminerunt (quanquā plerq; Antonini æditiones, Bolodurum legant) & complures Pataviam interpretantur. Alij verò eam appellationem vrbi Oenanæ, ab Oeno fluuiio hoc tempore cognominatæ, attribuant. Quibus & antiquissimus auctor, qui D. Seuerini vitam conscripsit, suffragatur. Adde & hoc tempore vsitatum fluuioli cognomen, qui extra urbem Oenanam, quæ meridiem spectat, ex vicinis molendinis, inter oppidi portam, proximumq; D. Seuerini fanum delabitur, & Oeno ibidem permiscetur, *Die Boietra* cognominatus, qui argumentum minime fallax suppeditat, eam ipsam Oenanam urbem, ab hisce fluuioli ostijs, antiquitus Boiodurum cognominatam. Quo & ædificiorum accedit vetustas, quæ eandem urbem Patavienfī longe antiquiorem, non obscure confirmat.

47. **PETREIA**, vide Saltzburgum.

27. **PHILIPPOLIS**.

50. **PISAVRUM**, ad Fogliam, olim Isaurum flumen in agro Piceno, vbi Adriaticum mare id ipsum absorbet, vrbs admodum elegans, diu imperio Malatestarum illustis familiæ habitam constat, ex qua Malatesta Pandulphi F. mirificè vir cū doctrina, tum moribus exornatus, tres filios generauit, filiam vnā Paulam Mantuani Marchionis coniugem. Ex Malatestæ filijs Galcatus partim pretio, quod viginti millium aureorum nummum fuit, partim dotis Constantiæ nomine Pisaurum, Alexandro Sfortiæ, Francisci, qui deinde Mediolani Dux factus, fratri tradidit, vt Corius & Sabellicus scribunt. Alexandro filius in dominatu successit Constantius, vir literis & virtutibus præditus, à quo plurimum vrbs ædificijs exornata fuit. Coniugem is habuit Camillam, illustrem ac eruditam mulierem, ex nobilissima stirpe Anagoniorum Neapolis, cuius nuptiæ, tam magnificum habuere apparatus, quam maximum Regi cuiquam potuisse fieri arbitror, quemadmodum ex illorum solennium auditu lectuq; iucundissima narratione scripto vernaculo, per vniuersam Italiam diuulgata, intelligere est. Iustos liberos Constantius non habuit, nothos

autem duos, Ioannem atque Galcatum, è quibus nati maior Ioannes Philosophiæ studijs mirificè deditus, cum paternum principatum auctoritate Pont. Max. assumptum diu tranquille gessisset, eo à Cæsare Porgia Pōtificis Alexandri VI. filio deiectus est, qui & sororem illi suam Lucretiam à Pontifice desponsatam abstulit, falsò criminum quorundam infimulato. Sed Alexandro Pontifice mortuo, cum à Venetijs, vbi aduersis temporibus constiterat, adducta simul vxore Geneueue Theupola, lætissima optimaque muliere, Pisaurum rediisset, humanissimè est à popularibus exceptus, ac vrbs Imperio aliquandiu mirificatus lenitate agitato decedens, Constantium filiolum, ex Geneueue successorem reliquit: quo non multo post etiam defuncto, mater spretis mundi vanitatibus, religioni D. Claræ Morani virgineo multis annis vsq; ad vitæ finem, operam dedit. Constantino mortuo, gubernationem Reipublicæ Galcatus patruus suscepit. Sed quoniam imperij confirmationem, à Iulio Secundo Pont. nullo pacto impetrari posse videbat, cum illo bonis conditionibus ita depactus esset, vt vrbs in potestate esset Pontificis, à quo mox Francisco Mariæ Roboreo nepoti, pro magna vi pecuniæ, quam ei nomine stipendiorum Ecclesia Romana debebat, omnium etiam Cardinalium voluntate & assensu collata fuit. Hunc post obitum Iulij, Leo x. successor, possessione spoliavit, vrbsq; dominatum Laurenzino nepoti suo tribuit, à quo in extremis fratri patrueli Iulio Medici Cardinali assignatus. At è vita deinde sublato Leone post C. N. M. D. XXI. anno Franciscus Mariæ protinus ad pristinum Imperium reuersus, mirificaq; suorum lætitiæ receptus, in eo, ad vitæ finem vsq; magna felicitate ac inclita iustitia fuit, similemque reliquit successorem filium, qui nunc superest, Guidubaldum.

56. **PISCINA MIRABILIS**, vide L. Lucullus in Indice.

56. **PISCINA MIRABILIS**.

52. **POLYSTEPHANON**, vide Tybur.

53. **PONTIA**, siue vt multitudinis numero Diodorus lib. 59. legit, Pontia, Oenotrides Plinio, maris Tyrrheni Insula est, paruis à Palmaria, eiusdem maris Insula spatijs, vtraque verò ab ora Italia 40. ferè p. m. discernitur, olim carcer fuit illustrium, quo à Nerone ex Germanico nepotem relegatum, & ad voluntariam mortem actum, Suetonius memorat: hodie verò ad fauces portus arcem habet. Hæc Insula post Strabonis tempora, complurium Martyrum, & Christi confessorum exilijs fuit insignis.

53. **PONTINA Palus**, in Latio prope oppidum Velitras describitur, quam Vibius Sequester Pontiniam vocat. Nomen à Pontia vrbe deductum existimat Strabo, quæ Romanorum olim Colonia simul cum Sueffa facta, quod & Linius testatur. Fit palus ab amnibus duobus, Aufido, vt Strabo vocat, aut Vfonte, vt Plinius, & altero minore. De primo Vergilius, Vfontem appellat, vel, vt alij volunt, Baudinum. De palude Pontina Plinius eum locum xxiiij. vrbium fuisse tradit, idq; Mutianum ter Consulem prodidisse. Nec vt ego quidem puto, difficilis erit huius rei fides apud eos, qui Dionysij, Pictorisq; monumenta legerunt, antiquis enim temporibus exiguæ ciuitates, vti nunc vici, fuere, quamobrem facile credi possit, oppida tot spatio p. m. viij. vel paulo maiori extitisse. Paludes hæc fertilissimi quondam Pometini campi erant, neglectis quippe vijs, quibus aquæ huc propter loca depressiora confluentes, in mare se prius exonerabant, neque stagnare, vt nunc, poterant, in hanc palustrem formam sunt redacti. Linius à Cornelio Cethego Consule quondam egestas maiori ex parte & ad culturam reductas scribit. Postea tamen iterum, neglectis meatibus, effectæ paludes, quas Theodoricus Rex Gothorum exiccavit, vt in marmore quodam hic posito olegi, Volaterranus auctor est. Nunc denuò nullo patente aquarum ad mare exitu, amnes, fontesq; plurimi vicinis è montibus orientes hic stagnant, & paludem ingentem faciunt.

56. **PRATENSE Balneum**.

56. **PROCHYTA Insula**.

56. **PUTEOLI**, Vrbs Campaniæ felicis, Plinio, & alijs. Puteole hodie, Putioli legit Stephanus. Antea Dicæarchiam appellatam scribunt Strabo, Pausanias, & Stephanus, qui eam quoq; Dicæam vocat. Dicarchia apud Silium legitur. Delos minor etiam nuncupata, vt tradit Festus. A Liniio Puteolorū mentio sapissime fit, præsertim autem, vbi Colonos eo deduxisse Fabium Max. urbemq; munivisse, neque multo post, Annio consule referente, decretum à Senatu, Colonos in quinque ciuitates marinas, Puteolos mitti narrat. Alibi etiam Annibalem ad Auernū, prætextu sacrificij profectum, sed animo capiendi